

## Cross-Sectional Determinants of Lactose-Free Food Awareness and Purchase Among Adult Consumers

Birsen Yılmaz, Duygu Ağagündüz, Z. Begum Kalyoncu Atasoy, Neslihan Yeşilyurt,  
Şule Ergin, Naci Murat

### SUPPLEMENTARY FILE

**Supplementary Table S1.** Demographic characteristics of individuals and distribution of health information by gender

Characteristics	n	%
<b>Gender</b>		
Male	836	44.4
Female	1046	55.6
<b>Marital status</b>		
Married	574	31.1
Single	1308	68.9
<b>Education Status</b>		
Less than high-school	94	5.0
High-school	300	15.9
University and above	1488	79.1
<b>Employment status</b>		
Working	841	46.4
Not-working	1041	53.6
<b>Presence of chronic disease</b>		
Yes	257	13.5
No	1625	86.5
<b>Type of chronic disease*</b>		
Cardiovascular diseases	70	25.0
Respiratory system diseases	41	14.5
Digestive system diseases	35	12.5
Diabetes	29	10.3
Thyroid diseases	22	7.8
Mental diseases	22	7.8
Obesity	13	4.6
Other	49	17.4
<b>History of food intolerance test</b>		
Yes	74	3.9
No	1808	96.1
<b>BMI classification</b>		
Underweight (<18.5 kg/m <sup>2</sup> )	126	6.7
Normal weight (18.5-24.9 kg/m <sup>2</sup> )	1069	56.8
Overweight (25.0-29.9 kg/m <sup>2</sup> )	510	27.1
Obesity (≥30.0 kg/m <sup>2</sup> )	177	9.4

\*Some participants had more than one disease.

BMI: Body mass index

**Supplementary Table S2.** Multiple linear regression analysis results determining the factors affecting body mass index

	$\beta^1$ (%95 CI <sup>1</sup> )	SE <sup>2</sup>	$\beta^2$	t	p	Zero	Partial	Part	VIF
(Constant)	20.943 (17.757 - 24.129)	1.625		12.892	<0.001				
Age (year)	0.181 (0.128 - 0.234)	0.027	0.189	6.731	<0.001	0.247	0.154	0.149	1.607
Sex									
Female (code:0)	Reference								
Male (code:1)	2.364 (1.546 - 3.182)	0.417	0.134	5.670	<0.001	0.180	0.130	0.125	1.142
Education									
Below high school	Reference								
High school	-3.977 (-5.982 - -1.971)	1.023	-0.166	-3.889	<0.001	0.038	-0.090	-0.086	3.735
University	-4.103 (-5.97 - -2.236)	0.952	-0.190	-4.310	<0.001	-0.116	-0.099	-0.095	3.990
Employment status									
Employed (code:0)	Reference								
Unemployed (code:1)	0.311 (-0.593 - 1.215)	0.461	0.018	0.675	0.500	0.142	0.016	0.015	1.398
Presence of chronic disease									
Yes (code:0)	Reference								
No (code:1)	-0.173 (-1.363 - 1.017)	0.607	-0.007	-0.286	0.775	0.066	-0.007	-0.006	1.154
History of food intolerance test									
No (code:0)	Reference								
Yes (code:1)	0.775 (-1.197 - 2.747)	1.006	0.017	0.771	0.441	0.014	0.018	0.017	1.018
ASHN <sup>3</sup>	0.013 (-0.013 - 0.039)	0.013	0.023	1.002	0.316	-0.021	0.023	0.022	1.035
GSRs <sup>4</sup> _total	0.003 (-0.031 - 0.037)	0.017	0.004	0.196	0.845	-0.015	0.005	0.004	1.020

Dependent variable: BMI;  $\beta^1$ : Non-standard coefficient;  $\beta^2$ : Standard coefficient; F (9;1868)=20,099; p<0,001; Adj. R<sup>2</sup>= 0,084

<sup>1</sup>CI: Confidence interval; <sup>2</sup>SE: Standard error; <sup>3</sup>ASHN: Attitude Scale for Healthy Nutrition; <sup>4</sup>GSRs: Gastrointestinal Symptom Rating Scale

**Questionnaire used to assess purchase intention**

**YETİŞKİN BİREYLERİN LAKTOZSUZ GIDALAR İLE İLGİLİ BİLGİ, DAVRANIŞ VE TUTUMLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ**

Sayın Katılımcı,

Bu çalışma yetişkin bireylerin laktozsuz gıdalar ile ilgili bilgi, davranış ve tutumlarının değerlendirilmesi amacıyla yürütülmektedir. Verdiğiniz bilgiler bilimsel amaçlı kullanılacaktır. Katılımınız için teşekkür ederiz.

**I.BÖLÜM**

**1.Yaş (Yıl):**

.....

**2.Cinsiyet:** 1)Erke 2)Kadın  
k

**3.Medeni Durum:** 1 Evli 2) Bekar  
)

**4.Eğitim Düzeyi:**

1)Okur – yazar değil 2)Okur – yazar 3)İlköğretim 4)Lise 5) Üniversite ve üzeri

**5.Çalışma Durumu:** 1)Çalışı 2)Çalışmıyor  
yor

**6.Doktor tarafından tanısı konmuş kronik bir hastalığınız var mı?**

1) Evet 2) Hayır (cevabınız hayır ise 8. soruya geçiniz)

**7. Cevabınız evet ise lütfen hastalığınızı belirtiniz.**

- 1- Kardiyovasküler hastalıklar
- 2- Sindirim sistemi hastalıkları (karaciğer, safra kesesi, mide vb.)
- 3- Obezite
- 4- Diyabet
- 5- Mental/Ruhsal hastalıklar
- 6- Yeme bozuklukları (anoreksiya nevroza, bulumia nevroza vb.)
- 7- Diğer (belirtiniz) .....

## II.BÖLÜM

8.“Laktozsuz gıda” kavramını daha önce hiç duydunuz mu?

- 1) Evet 2)Hayır

9.Laktozsuz gıdaları aşağıdaki tabloya göre nasıl tanımlarsınız? (Lütfen boş bırakmayınız.)

	Katılıyorum	Katılmıyorum	Fikrim yok
Süt şekeri içermeyen gıdalar			
Şekersiz gıdalar			
Düşük proteinli/proteinsiz gıdalar			
Düşük kalorili gıdalar			
Alerjik özelliği olmayan gıdalar			
Laktoz intoleransı olan bireyler için üretilen gıdalar			
Tedavi edici gıdalar			
Sağlığı koruyan gıdalar			
Fonksiyonel gıdalar			
Doğal gıdalar			
Sürdürülebilir gıdalar			
Diğer (lütfen belirtiniz.....)			

10.Daha önce hiç gıda intolerans testi yaptırdınız mı?

- 1)Evet 2) Hayır (cevabınız hayır ise 12.soruya geçiniz.)

11.Cevabınız evet ise, bu intolerans testi sonucunda laktozsuz beslenmeniz gerektiği hususunda bir öneri aldınız mı?

- 1)Evet 2) Hayır

12.Laktozsuz ibaresini daha önce gıdaların üzerinde hiç gördünüz mü?

- 1)Evet 2) Hayır (cevabınız hayır ise 14.soruya geçiniz.)

13.Cevabınız evet ise; bu ibareyi nerede gördünüz?

- 1) Paket/ambalajın ön yüzünde 4) Alerjen bilgisinde  
2) Paket/ambalajın arka yüzünde 5)Diğer  
3) İçindekiler listesinde

### III. BÖLÜM

14. Aşağıdaki tabloda verilen süt ürünlerini tüketme sıklığınızı belirtiniz. (Uygun olan kutucukların içine X çarpı işareti koyunuz)

	Her gün	Haftada 3-4 kez	Haftada 1-2 kez	15 günde bir	Ayda bir	Hiç
Hayvansal süt çeşitleri						
Bitkisel süt çeşitleri (soya, badem, Hindistan cevizi sütü vb.)						
Yüksek proteinli fit sütler						
Sade Yoğurt, meyveli yoğurt, probiyotik içeren yoğurt						
Ayran						
Kefir						
Peynir çeşitleri						
Quark						
Dondurma						
Sütlü tatlılar						
Kremalı tatlılar						
Laktozsuz sütlü kahve						
Laktozsuz atıştırmalıklar (gofret, bar vb.)						
Laktozsuz yoğurt/kefir/peynir mayası						

15. Laktozsuz gıda tüketimi sizce hayvan refahını arttırır mı?

1)Evet

2)Hayır

3)Fikrim yok

16. Lütfen aşağıdaki soruları hayvan hakları karşı tutumunuza göre cevaplayınız.

	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Ne katılmıyorum Ne de Katılmıyorum	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
1.Hayvancılıkta, hayvanlar hiçbir zaman insancıl bir şekilde muamele görmezler.					
2.Çiftçiler, hayvansal ürünler için daha yüksek fiyatlar alırsa hayvanlarına daha iyi davranırlar.					
3.Hayvanların çayırılıkta/otlakta beslenmeleri daha uygundur.					
4.Hayvancılıkta, hayvanlar kendilerini rahat hissedecekleri şekilde bakılabilirler.					
5.Hayvanların hayatta kalmaları ya da yavruları için ihtiyaç duymadıkları hayvansal ürünleri insanlar tüketebilirler.					
6.Hayvanlara iyi bakıldığından kesinlikle emin olsaydım, hayvansal ürünleri satın alırdım.					
7.Tüm hayvanlara doğal ölüm hakkı verilmelidir.					
8.Hayvanların da insanlarla benzer hisleri ve korkuları vardır.					
9.İnsanlar hiçbir şekilde hayvan sahibi olmamalıdır.					

**17.Laktozsuz gıdaları satın alıyor musunuz?**

1)Evet

2) Hayır (Lütfen 20. soruya geçiniz.)

**18.Cevabınız “evet” ise, laktozsuz gıdaları satın alma nedenleriniz nelerdir? (Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz.)**

1)Zayıflamak için	6)Alerjim/intoleransım olduğu için
2) Sağlıklı olduğu için	7)Kendimi iyi hissettirdiği için
4) Lezzetli olduğu için	9)Medyada imajı iyi olduğu için
5) Gaz/şişkinlik yapmadığı için	10)Diğer (Lütfen belirtiniz.....)

**19.Cevabınız “evet” ise, laktozsuz gıdaları ne sıklıkla satın alıyorsunuz?**

1) Her gün 2)Haftada 3-5 kez 3)Haftada 1-2 kez 4)15 günde 1 kez 5)Ayda 1 kez

**20.Laktozsuz gıdaları satın alma sıklığınızın artmasını ister miydiniz?**

1)Evet 2) Hayır (Lütfen IV. bölüme geçiniz.)

**21.Cevabınız evet ise, laktozsuz gıdaları satın alma sıklığınızın az olmasındaki en önemli engel/sebep nedir?**

1)Fiyatının pahalı olması	4)Besin alışverişini kendim yapmamam
2)Ulaşılabilirliğinin zorluğu	5)Laktozsuz gıdaları ayırt edememem
3)Yeterli bilgi sahibi olmamam	6)Diğer (Lütfen belirtiniz.....)

**IV. BÖLÜM**

**ANTROPOMETRİK ÖLÇÜMLER**

Boy uzunluğu (cm):
Vücut ağırlığı (kg):
Olmak İstedığınız Vücut Ağırlığı (kg):

**V. BÖLÜM****Sağlıklı Beslenmeye İlişkin Tutum Ölçeği (SBİTÖ)**

		Kesinlikle Katılmıyoru m	Katılmıyoru m	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
1	Sağlıklı beslenmenin yararlarını bilirim.	1	2	3	4	5
2	Hangi besinlerin protein içerdiğini bilirim.	1	2	3	4	5
3	Hangi besinlerin karbonhidrat içerdiğini bilirim.	1	2	3	4	5
4	Hangi besinlerin vitamin/mineral içerdiğini bilirim.	1	2	3	4	5
5	Sağlıklı besinlerin neler olduğunu bilirim.	1	2	3	4	5
6	Şekerli besinler (çikolata, kek, bisküvi, vb.) tükettiğimde mutlu olurum.	1	2	3	4	5
7	Fastfood ürünler (hamburger, pizza vb.) yemekten keyif alırım.	1	2	3	4	5
8	Şarküteri ürünleri (salam, sosis, sucuk, vb.) yemekten zevk alırım.	1	2	3	4	5
9	Yağda kızarmış besinlerin yemeyi severim.	1	2	3	4	5
10	Meyve tüketmekten hoşlanmam.	1	2	3	4	5
11	Şerbetli tatlıları (baklava, künefe vb.)tükettiğimde mutlu olurum.	1	2	3	4	5
12	Ana öğünleri (kahvaltı-öğle ve akşam yemeği) düzenli yerim.	1	2	3	4	5
13	Günde en az 1,5 lt su içerim.	1	2	3	4	5
14	Haftada en az 3 öğün sebze tüketirim.	1	2	3	4	5
15	Düzenli meyve tüketirim.	1	2	3	4	5
16	Her gün protein içeren besinler (et, süt, yumurta, vb.) yerim.	1	2	3	4	5
17	Ana öğünleri atlarım.	1	2	3	4	5
18	Her gün abur cubur (cips, çikolata, bisküvi, vb.) yerim.	1	2	3	4	5
19	Her gün asitli/gazlı içeceklerden en az 1 bardak içerim.	1	2	3	4	5
20	Ayaküstü beslenirim.	1	2	3	4	5
21	Ana öğünümü genellikle kek, bisküvi gibi gıdalarla geçiştiririm.	1	2	3	4	5



## VI. BÖLÜM

### GASTROİNTESTİNAL SEMPTOM DERECELENDİRME ÖLÇEĞİ (GSDÖ)

Bu ölçek GEÇEN HAFTA BOYUNCA kendinizi nasıl hissettiğiniz ve durumunuzun nasıl olduğu hakkında sorular içermektedir. Sizi ve durumunuzu en iyi tarif eden seçeneğin kutusunu “X” ile işaretleyiniz.

	Hiç rahatsızlık yok	Çokaz rahatsızlık	Hafif rahatsızlık	Orta derece rahatsızlık	Biraz şiddetli rahatsızlık	Şiddetli rahatsızlık	Çok şiddetli rahatsızlık
1.Geçen hafta süresince KARNİNİZİN ÜST KISMINDA veya MİDE BOŞLUĞUNDA BİR AĞRI veya RAHATSIZLIK hissettiniz mi?							
2.Geçen hafta süresince MİDE YANMASINA ilişkin bir rahatsızlık hissettiniz mi? (Mide yanması, göğüste hoş olmayan bir sızlama ya da yanma hissi anlamına gelmektedir.)							
3.Geçen hafta süresince REFLÜYE ilişkin bir rahatsızlık hissettiniz mi? (Reflü, küçük miktarlarda ekşi ya da acı sıvının mideden boğaza doğru geri çıkışı anlamına gelmektedir.)							
4.Geçen hafta süresince midenizde AÇLIK AĞRILARINA ilişkin bir rahatsızlık hissettiniz mi? (Midedeki bu boşluk hissi, öğünler arasında yemek yeme ihtiyacı ile ilişkilidir.)							
5.Geçen hafta süresince MİDE BULANTISINA ilişkin bir rahatsızlık hissettiniz mi? (Mide bulantısı, kusma isteği yaratan his anlamına gelmektedir.)							
6.Geçen hafta süresince midenizde GURULDAMAYA ilişkin bir rahatsızlık hissettiniz mi? (Guruldanma, midedeki titreşimler veya gürültüler anlamına							

gelmektedir.)							
7.Geçen hafta süresince midenizde ŞİŞKİNLİĞE ilişkin bir rahatsızlık hissettiniz mi? (Şişkinlik hissi, çoğu zaman midedeki gaz veya hava ile bağlantılı olan şişme anlamına gelmektedir.)							
8.Geçen hafta süresince GEĞİRMEYE ilişkin bir rahatsızlık hissettiniz mi? (Geğirme, midedeki gaz veya havanın ağızdan çıkarılması anlamına gelmekte olup, genellikle mide şişkinliğini rahatlatmakla bağlantılıdır.)							
9.Geçen hafta süresince GAZ ÇIKARMA/YELLENME şikayetinize ilişkin bir rahatsızlık hissettiniz mi? (Gaz çıkarma, bağırsaklardan hava veya gaz çıkarma gereksinimi anlamına gelir ve çoğu zaman şişkinlik hissini gidermekle rahatlatmakla bağlantılıdır.)							
10.Geçen hafta süresince KABIZLIĞA ilişkin bir rahatsızlık hissettiniz mi? (Kabızlık, bağırsakların boşalma yeteneğinin azalması anlamına gelmektedir.)							
11.Geçen hafta süresince İSHALE ilişkin bir rahatsızlık hissettiniz mi? (İshal, bağırsakların çok sık bir şekilde boşalması anlamına gelmektedir.)							
12.Geçen hafta süresince YUMUŞAK DIŞKI ÇIKARMAYA ilişkin bir rahatsızlık hissettiniz mi? (Eğer dışkınız sert ile yumuşak arasında değiştiyse, bu soru sadece dışkının yumuşak olmasının sizi ne derece rahatsız ettiğiyle ilgilidir.)							
13.Geçen hafta süresince SERT DIŞKI ÇIKARMAYA ilişkin bir rahatsızlık hissettiniz mi? (Eğer dışkınız sert ile yumuşak arasında değiştiyse, bu soru sadece dışkının sert olmasının sizi ne derece rahatsız ettiğiyle ilgilidir.)							

14. Geçen hafta suresince ACİL BİR ŞEKİLDE DIŐKILAMA İHTİYACI hissettiniz mi? (Bu durum çoğu zaman dıŐkılama durumunu tamamen kontrol edememe hissi ile bağlantılıdır.)							
15. Geçen hafta suresince, tuvalete gittiğinizde BAėIRSAKLARINIZI TAMAMEN BOŐALTAMADIėINIZI hissettiniz mi? (Bağırsakları tamamen boŐaltamama hissi, daha fazla dıŐkıkı çıkarma ihtiyacı duymanız anlamına gelmektedir.)							

*Sorularımız burada bitmiŐtir. Katılımınız için teşekkür ederiz.*